

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Departamentul de Literatură Maghiară
1.4 Domeniul de studii	filologie
1.5 Ciclu de studii	licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	limbă și literatură maghiară (Mono)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LM4061 Istoria literaturii maghiare (1849-1908)							
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. habil. T. Szabó Levente							
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. univ. dr. Zabán Márta, conf. univ. dr. habil. T. Szabó Levente							
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	ex a m en	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	obligat orie

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2 curs	3	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5 curs	42	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	84				
3.8 Total ore pe semestru	154				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• nu sunt
4.2 de competențe	• nu sunt

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Proiector, calculator, boxe pentru materiale audio, xerocopii
5.2 de desfășurare a seminarului	Proiector, calculator, boxe pentru materiale audio, xerocopii

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C4.1 Descrierea și exemplificarea evoluției literaturii materne</p> <p>C4.2 Explicarea formelor de evoluție a literaturii materne (epoci, curente, genuri etc.) și interpretarea fenomenului literar în context istoric și cultural.</p> <p>C4.3. Relationarea textelor și contextelor diverse, operarea cu tehnicile de analiză textuală. Abordarea din diverse perspective interpretative a unui text literar precum și aplicarea conceptelor</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională</p> <p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice</p> <p>CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională</p>

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Formarea unei imagini globale corecte privind principalele trăsături ale literaturii clasice maghiare
7.2 Obiectivele specifice	Formarea unor deprinderi de interpretare a textelor literaturii clasice maghiare în raporturile lor cu recepția lor ulterioară. Formarea unor deprinderi de interpretare a textelor literaturii clasice maghiare în raporturile lor europene.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în literatura maghiară din a doua parte a secolului al XIX-lea. Cezurile epocii și constituirea lor. O singură epocă unitară sau epoci? Divizarea epocii și posibilitatea abordării acestora ca finalitate a unei construcții istorice	prelegere și discuții centrate pe probleme	
2. Mecanismele formării cultului literar modern. Culturile literare, muzealizarea literaturii și crearea muzeelor moderne. Rolul vizualului în panteonizarea literară.	idem	
3. Formarea instituțiilor literare moderne la mijlocul secolului al 19-lea. Profesionalismul literar și specializarea atribuțiilor câmpului literar. Discursul asupra dreptului literar și artistic: constituirea noțiunii moderne de scriitor în context maghiar și european.	idem	
4. Constituirea și specializarea internă a câmpului literar modern. Constituirea noilor roluri literare profesionale: de la critical literar la profesorul de literatură. Naționalizarea câmpului literar modern: naționalismul literar ca fenomen transnațional.	idem	
5. Constituirea instituțiilor literare profesionale moderne prin inventarea diletantismului modern maghiar. Parodiile literare despre diletanți și introducerea unor tehnici și metode inovatoare în poetica textelor lirice și epice de la mijlocul secolului al 19-lea	idem	
6. Moda medievalismului în literatura europeană și maghiară din secolul al 19-lea. Medievalismul european și maghiar reciclat în epica literară maghiară	idem	

7. Apariția și istoria primei reviste internaționale de literatură comparată: Összehasonlító Irodalomtörténelmi Lapok / Acta Comparationis Litterarum Universarum	idem	
8. Imaginea orașului în literatura modernă maghiară. Provincie și oraș de provincie în discursul literar maghiar fin-de-siecle.	idem	
9. Poporanismul literar maghiar, noul poporanism din anii 1880 și cultura literară a antimodernismului. Regionalismul literar, curentul artistic și literar al primitivismului.	idem	
10. Strategii narative noi și subiectul modern: figuri narcisice, boeme și dandy în literatura maghiară a anilor 1880-1910	idem	
11. Boala ca metaforă cognitivă a modernismului maghiar timpuriu de la naturalism până la estetism. Corpuri isterice: poetica modernistă a corpului în modernismul maghiar timpuriu	idem	
12. Imaginea artistului și a artei în literatura maghiară fin-de-siecle. Instrumentalizarea antichității și a artei antice în modernismul maghiar timpuriu.	idem	
13. Viața teatrală maghiară în a doua parte a secolului al 19-lea (cu accent pe viața teatrală clujeană)	idem	
14. Generația Nyugat: o generație compactă sau tradiții divergente?	idem	

Bibliografie

Ady Endre: *A magyar ugaron és A daloló Párizs* című versciklusok (az *Új versek* című kötetből), *A duk-duk affér, Le femme fatale* (1909)

Ambrus Zoltán: *Melancholic, Gyanu, A tóparti gyilkosság*

Arany János: *A rab gólya, Álom-való, A dalnok búja, Visszatekintés, Dante, A vándor cipő, Sejtelek, Évnapra, Összel, Vojtina-levelek, A sárkány, Gondolatok a békekongresszus felől, Letésem a lantot, Kertben, Évek, ti még jövőendő évek, Fiamnak, Mint egy alélt vándor, Az örök zsidó, Rákóczié, A walesi bárdok, Ágnes asszony, Szondi két apródja, V. László, Sejtelek, Rozgonyiné, Török Bálint, Szibinyáni Jank, Szondi két apródja, A hamis tanú, Ágnes asszony, Széchenyi emlékezete, Honann és hová?, A lepke, Vásárban, Hídatatás, Az üneprontók, Tetemrehívás, A képmutogató, Kozmopolita költészet, A tamburás öregúr, Kertben, Vörös Rébék, Naturam furca expellas..., Honnan és hová, A tölgyek alatt, Éjjeli párba, Lejtőn, Magányban, Rendületlenül, Az ünneprontók, Tengeri-hántás, Epilógus*
A nagyidai cigányok, a Toldi-trilógia darabjai, Bolond Istók

Naiv eposzunk

Arany László: *A délibábok hőse*

Asbóth János: [Álmok álmodója](#)

Bródy Sándor: *A nap lovagja*

Cholnoky László: *Prikk mennyei útja*

Czóbel Minka: *Eunoia*

Csáth Géza: *A varázsló kertje, Találkoztam anyámmal*

Csikó Gergely: *Gombos úr válópöre*

Gozsdu Elek: *Spleen*

Gyulai Pál: *Egy régi udvarház utolsó gazdája, [A tárcaelbeszélésekről](#)*

Heltai Jenő: *De profundis, Tőzsde-dal*

Ignotus Hugó: *Kelet népe*

Jókai Mór: *Egy magyar nábob, Ahol a pénz nem Isten vagy Politikai divatok*

Justh Zsigmond: *Művész-szerelem*

Kemény Zsigmond: *A szív örvényei, Rajongók*

Kiss József: *De profundis, Influenza*

Komjáthy Jenő: *Schopenhauer*

Lovik Károly: *A gyilkos, Árnyéktánc*
Meltzl Hugó / Hugo von Meltzl: *A kritikai irodalomtörténet fogalmáról*
Madách Imre: *Az ember tragédiája*
Mikszáth Kálmán: *A jó palócok, Új Zrínyiász, Beszterce ostroma*
Petelei István: *Klasszi, Parasztszégyen*
Reviczky Gyula: *Arany Jánosnak, Don Juan a másvilágon*
Tömörkény István: *Postavárás*
Vajda János: *A kárhozat helyén, Hús év múlva, Harminc év után, A virrasztók, Luzitán dal, De profundis, Memento mori, Köröndnél, Vasúton*

Dávidházi Péter, Sejtelem, avagy a költészet vigasza, *Holmi* 2009/10. (<https://www.holmi.org/2009/10/davidhazi-peter-a-sejtelem-avagy-a-kolteszet-vigasza>)

Magyar irodalom, szerk. Gintli Tibor, Akadémiai Kiadó, 2010. (kötelező egy, szabadon, a hallgató érdeklődésének és tájékozódásának megfelelően választható fejezettömb a kézikönyvnek a 19. század második felét tárgyaló, Szilágyi Márton és Vaderna Gábor által írt részéből): 429-503 vagy 503-596 vagy 596-630.

Hansági Ágnes, *Tárca – regény – nyilvánosság: Jókai Mór és a magyar tárcaregény kezdetei*, Ráció Kiadó, Budapest, 2014, 175-195. (a IV. fejezet 1-3. alfejezete)

Hites Sándor, *A pénz mint papír és írás: Jókai esete a bankjegyekkel 1848-ban* = “Író leszek, semmi más...” Irodalmi élet, irodalmiság és öntükröző eljárások a Jókai-szövegekben, szerk. Hansági Ágnes és Hermann Zoltán, Balatonfüred 2015, 63-81.

T. Szabó Levente, Mikszáth, a kételkedő modern. Történelmi és társadalmi reprezentációk Mikszáth Kálmán prózapoétikájában, L'Harmattan, Budapest, 2007. (Ligatura Könyvek 3.) (kötelező a könyv második, illetve egy tetszőlegesen választható fejezete)

Szegedy-Maszák Mihály, *Világirodalmi távlat megteremtése. 1908. Megjelenik a Nyugat folyóirat első száma* = A magyar irodalom története 1800-tól 1919-ig, szerk. Szegedy-Maszák Mihály – Veres András, Gondolat, Bp., 2007.

Szajbély, Csáth Géza élete és munkái. Régimódi monográfia, Magvető, Budapest, 2019, 165-182. (a *Művészetszemlélete és írói gyakorlata. Szabadja, A varázsló kertje* c. alfejezet)

Szilágyi Márton: „Mi vagyok én?” *Arany János költészete*, Kalligram, Budapest, 75-114, 264-279. (A *Toldi sikere és a trilógiává formálás mint életre szóló program* és *A Kapcsos Könyv mint a megkomponált verseskönyv kísérlete* című fejezetek)

Takáts József, Kemény Zsigmond és a rajongás politikai fogalma, *Holmi* 2012/10, 1212-1218.

Török, Zsuzsa: „Legtermékenyebb összes női íróink között”: *Beniczkyné Bajza Lenke és a könyvpiar a 19. század második felében*

In: Horváth, Iván; Balázs, Mihály; Bartók, Zsófia Ágnes; Margócsy, István (szerk.) *Magyar irodalomtörténet*
 Budapest, Magyarország : Gépeskönyv (2020) Paper: <https://f-book.com/mi/index.php?chapter=M244TOROBENI>

8.2 Seminar		Observații
SECȚIA MAGHIARĂ MONO		
1. Seminar introductiv	interpretări de text, dezbateri pe marginea unor fenomene literare	
2. Polifonie și reprezentarea personajelor. Kemény Zsigmond: <i>Ködképek a kedély láthatárán</i> (1853)	idem	
3. Eposul: teorie și practică. Arany János, <i>Buda halála</i> (1863), <i>Naiv eposunk</i> (1860)	idem	
4. Strategiile reprezentării trecutului apropiat. Gyulai	idem	

Pál: <i>Egy régi udvarház utolsó gazdája</i> (1867)		
5. Diversitatea operelor epice ale lui Arany János: <i>Toldi estéje</i>	idem	
6. Profesionalizarea speciilor metaliterare la mijlocul sec. al 19-ea: critica teatrală, critica literară, istoria literară Gyulai Pál, <i>Néhány szó a kritikáról</i> , Szépirodalmi Figyelő, 1861. febr. 27., márc. 6. 17-18. sz. 257–261., 273–276. Szász Károly, <i>Még néhány szó a kritikáról</i> , Szépirodalmi Figyelő, 1861. márc. 27., apr. 3. 21-22. sz. 321–324., 337–340. Gyulai Pál, <i>Megint a kritikáról</i> , Szépirodalmi Figyelő, 1861. máj. 23., 27., júl. 4. 29-34-35. sz., 449–453., 529–532., 545–548. Salamon Ferenc, <i>Wohl Janka költeményei</i> . Szépirodalmi Figyelő, 1861. aug. 1., 8. 39-40. sz. 613–616., 629–632. Szász Károly, <i>A kritikáról – egy kis toldalék</i> , Szépirodalmi Figyelő 1861. aug. 8., 40. sz. 638. Salamon Ferenc, <i>Az ember és író</i> , Szépirodalmi Figyelő, 1861. aug. 22., 29. 42-43. sz. 657–659., 673–675.	idem	
7. Problematica speciei și a autoreflexivității într-un roman scris de Jókai Mór. Jókai Mór: <i>Egy magyar nábob</i> (1853)	idem	
8. Accepțiunile artei în romanul lui Asbóth János. Asbóth János: <i>Álmok álmodója</i> (1878)	idem	
9. Epopee – roman în versuri. Arany László: <i>A délibábok hőse</i> (1873)	idem	
10. Strategiile reprezentării trecutului recent. Jókai Mór: <i>Politikai divatok</i> (1862–1863)	idem	
11. Caracteristicile metaficțiunii istoriografice în operele lui Mikszáth. Mikszáth Kálmán: <i>Új Zrínyiász</i> (1898)	idem	
12. Tipologii ale romanului polițist. Ambrus Zoltán: <i>A tóparti gyilkosság</i>	idem	
13. Justh Zsigmond: <i>Művész-szerelem</i> (1888)	idem	
14. Posibilitățile reprezentării personalității. Cholnoky László: <i>Prikk menyeyi útja</i>	idem	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu inspectoratele școlare județene.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	capacitatea studentului de a	examen oral	2/3

	forma o viziune asupra principalelor texte și fenomene literare din a doua parte a secolului al 19-lea		
10.5 Seminar	-participare activă la seminarii -elaborarea unei lucrări istorico-literare bazată pe cercetare originală	vezi standardele minimale de performanță	1/3
10.6 Standard minim de performanță			
Nota finală se compune din două elemente: 1. media notei acordată pentru proiectele de seminar și pentru participarea activă la seminarii (1/3), 2. examen oral din materia cursului, bibliografie și seminarii (2/3).			
Lucrările de seminar sunt elaborate individual după multiple consultații cu titularii seminarelor. Parametrii lucrării: 10 pagini. Termen de predare: 26 mai 2024, ora 19, exclusiv pe platforma MS.			

Data completării 13. martie 2023.	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 15.03.2023	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat 30.04.2023	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății